

Teisipäev, 8. märts 2011

35. peab oluliseks, et komisjon ja liikmesriigid teeksid kiiresti vajalikud parandused, kaasa arvatud paremate vaksineerimis- ja kommunikatsioonistrateegiate arendamine, et suurendada usaldust rahvatervise meetmete suhtes, mille abil püütakse pandeemiateks valmistuda ja neid ära hoida;

*

* *

36. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, Maailma Terviseorganisatsioonile ja liikmesriikide parlamentidele.

Innovatiivne rahastamine maailmas ja Euroopas

P7_TA(2011)0080

Euroopa Parlamendi 8. märtsi 2011. aasta resolutsioon uuendusliku rahastamise kohta maailma ja Euroopa tasandil (2010/2105(INI))

(2012/C 199 E/03)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse 17. juunil 2010 toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumise järeldusi ja 11. detsembril 2009 toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumise järeldusi;
- võttes arvesse 19. oktoobril 2010 toimunud ECOFINi kohtumise protokollid ja selles tsiteeritud aruannet Euroopa Ülemkogule;
- võttes arvesse Belgia kui eesistujariigi kavasisid, eriti ettepanekuid uuendusliku rahastamise kohta;
- võttes arvesse oma 10. märtsi 2010. aasta resolutsiooni finantstehingute maksude juurutamise kohta ⁽¹⁾;
- võttes arvesse oma 20. oktoobri 2010. aasta resolutsiooni finants-, majandus- ja sotsiaalkriisi kohta ⁽²⁾;
- võttes arvesse oma 22. septembri 2010. aasta resolutsiooni Euroopa järelevalveasutuste kohta ⁽³⁾ ning eelkõige oma 22. septembri 2010. aasta resolutsiooni Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve Asutuse kohta ⁽⁴⁾, 22. septembri 2010. aasta resolutsiooni Euroopa Pangandusjärelevalve Asutuse kohta ⁽⁵⁾, 22. septembri 2010. aasta resolutsiooni Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutuse kohta ⁽⁶⁾ ning 22. septembri 2010. aasta resolutsiooni finantssüsteemi makrotasandi usaldatavusjärelevalve ja Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu asutamise kohta ⁽⁷⁾;
- võttes arvesse komisjoni talituste töödokumendi uuendusliku rahastamise kohta ülemaailmsel ja Euroopa tasandil (SEK(2010)0409) ning komisjoni teatist finantssektori maksustamise kohta (KOM(2010)0549/5) koos lisatud komisjoni talituste töödokumendiga (SEK(2010)1166);
- võttes arvesse ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta (KOM(2010)0484/5);

⁽¹⁾ ELT C 349 E, 22.12.2010, lk 40.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0376.

⁽³⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0336.

⁽⁴⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0334.

⁽⁵⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0337.

⁽⁶⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0339.

⁽⁷⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0335.

Teisipäev, 8. märts 2011

- võttes arvesse komisjoni teatist pangakriiside lahendamise fondide kohta (KOM(2010)0254);
- võttes arvesse G20 15. novembril 2008 Washingtonis avaldatud deklaratsiooni, G20 2. aprillil 2009 Londonis avaldatud deklaratsiooni ning G20 riigijuhtide 25. septembril 2009 Pittsburghi tippkohtumisel tehtud avaldust;
- võttes arvesse Rahvusvahelise Valuutafondi (IMF) poolt G20 riikide rühmale esitatud 2010. aasta aruannet finantssektori maksustamise kohta;
- võttes arvesse Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) ametiühingute nõuandekomitee 15. veebruari 2010. aasta dokumenti „Finantstehingute maks ja OECD ülemaailmne avalike hüviste ressursi puudujääk aastatel 2010–2020”;
- võttes arvesse OECD 2010. aasta aruannet „Elevant toas: vajadus sekkuda pankade tegevusse”;
- võttes arvesse Austria Majandusuuringute Instituudi (WIFO) 2008. aasta märtsis avaldatud uuringut „Üldise finantstehingute maksu ajendid, tulud, teostatavus ja mõju”;
- võttes arvesse Euroopa Edumeelsete Uuringute Fondi (Foundation for European Progressive Studies) 2010. aasta märtsis avaldatud dokumenti „Finantstehingute maksud on vajalikud, teostatavad ja soovitaavad”;
- võttes arvesse Majanduspoliitika Uuringute Keskuse (Centre for Economic Policy Research) 2008. aasta detsembris avaldatud uuringut „Finantstehingute maksust saadav kasu”;
- võttes arvesse komisjoni aruannet „Riigiabi tulemustabel. Aruanne viimastest edusammudest seoses kriisiabi andmisega finantssektorile” (KOM(2010)0255);
- võttes arvesse ühenduse Notre Europe uuringut „Vähem süsihappegaasi sisaldav liit? Euroopa maksunduse parandamine aitab võidelda kliimamuutuse vastu”;
- võttes arvesse ÜRO Peaassamblee kõrgetasemelise täiskoguistungi 2010. aasta septembris avaldatud lõppdokumenti „Lubaduse täitmine: ühisel jõul saavutame aastatuhande arengueesmärgid”;
- võttes arvesse arengu uuendusliku rahastamise juhtrühma (Leading Group on Innovative Financing for Development) 2010. aasta jaanuaris Santiagos toimunud seitsmendal täiskoguistungil vastu võetud deklaratsiooni;
- võttes arvesse ekspertide komisjoni 2010. aasta aruannet „Üleilmastuv solidaarsus. Toetusavaldis finantsmaksudele”, mis esitati rahvusvaheliste arengualaste finantstehingute tööriühmale;
- võttes arvesse kodukorra artiklit 48;
- võttes arvesse majandus- ja rahanduskomisjoni raportit ja arengukomisjoni ning tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni arvamusi (A7-0036/2011),
- A. arvestades, et 2007. aastal alanud enneolematu ülemaailmne finants- ja majanduskriis tõi ilmsiks ülemaailmse finantssüsteemi õigus- ja järelevalveraamistiku toimimise tõsise puudulikkuse, mida võib iseloomustada kui reguleerimata finantsturgude, liialt keerukate toodete ja läbipaistmatute jurisdiktsioonide põimumist; arvestades, et Euroopa vajab läbipaistvamaid ja tõhusamaid finantsturge;
- B. arvestades, et vabad turud on ülemaailmse heaolu loomise aluseks, ning arvestades, et turumajandus ja vabakaubandus loovad heaolu ja toovad inimesed vaesusest välja;

Teisipäev, 8. märts 2011

- C. arvestades, et maailmamajanduse finantstehingute mahu tohutu kasv viimase kümne aastaga – 2007. aastal ületas finantstehingute maht 73,5 kordselt maailma nominaalse SKP mahu, seda peamiselt tänu buumile tuletisinstrumentide turul – näitab üha suurenevat lahknevust finantstehingute ja reaalmajanduse vajaduste vahel;
- D. arvestades, et finantssektor on suures sõltuvuses teatavatest kauplemismudelitest, nagu näiteks välgukauplemine (HFT), mis on orienteeritud peamiselt lühiajalisele kasumile ja mille puhul on olemas ulatusliku laenuvõtmise oht, ja arvestades, et see sõltuvus oli üks finantskriisi peamisi põhjuseid; arvestades, et see põhjustas hindade liigset volatiilsust ning aktsia- ja toormehindade pidevat kõrvalekaldu mist alushindadest;
- E. arvestades, et ettevõtete, valitsuste ja üksikisikute suutlikkus üksteiselt laenu võtta ja üksteisele laenu anda on maailmamajanduse jaoks ülioluline tegur; arvestades, et finantskriisi on toonud esile rahvusvahelise kapitalituru halbu omadusi; arvestades, et just sel põhjusel on vaja leida tasakaal finantsstabiilsuse säilitamiseks vajalike meetmete võtmise ja vajaduse vahel säilitada pankade võime anda majanduse edendamiseks laenu;
- F. arvestades, et 2008. aastal Washingtonis ja 2009. aastal Pittsburghis toimunud G20 tippkohtumistel jõuti kokkuleppele alustada reforme, et tugevdada finantsturgude regulatiivseid süsteeme ning järelevalvet, eesmärgiga panna finantsasutused kandma õiglast osavastutust tekkinud segaduse eest;
- G. arvestades, et finantskriisi kulusid on seniajani kandnud peamiselt maksumaksjad, kelle raha on valitsused paljudes maailma piirkondades kasutanud erapankade ja teiste finantsasutuste päästmiseks; arvestades, et üha enam nõutakse, et finantsasutused ja -sidusrühmad, kes on aastaid saanud ebaproportsionaalset tulu aktsiatelt ning aastapremiate väljamaksetest ning kellele kuulub suurim osa maailma ettevõtete kasumist, võtaksid kanda oma osa kuludest;
- H. arvestades, et ELis on eeskätt majanduslike päästeaktsioonide kulud esile kutsunud eelarve- ja võlakriisi ja seda süvendanud, mis on raskelt koormanud avaliku sektori eelarveid ning seadnud tõsiselt ohtu töökohtade loomise, sotsiaalsed hüved ning kliima- ja keskkonnamärgide saavutamise;
- I. arvestades, et Euroopa riikide riigivõlakirjaturgude lühiajalisus ja spekulatsioonid olid eurotsooni 2009.–2010. aasta riigivõlakriisi oluliselt raskendavad tegurid, mis on nähtavale toonud tiheda seose finantssektori puuduste ja riigi rahanduse jätkusuutlikkuse tagamisel ilmnevate probleemide vahel ülemääraste eelarvepuudujääkide ning avaliku ja erasektori kasvava võlakoormuse ajal;
- J. arvestades, et stabiilsuse ja kasvu pakti ebatõhusus selle praegusel kujul ja liikmesriikide konkurentsi- võime alane ebavõrdsus on ajendanud praegu toimuva mõttevahetuse Euroopa majanduse juhtimise teemal – selles juhtimises peaksid kesksel kohal olema meetmed stabiilsuse ja kasvu pakti tugevdamiseks, peamiselt selle ennetavas osas, viivitamatu võltsaktide struktuurireformidega alustamine ning maksustamispoliitika ja maksustamise vältimise, maksupettuste ja maksudest kõrvalehoidumise vastu võitlemise kooskõlastamine, et tagada õiglane maksustamine ning viia maksukoorem tööjõult järkjärgult kapitalile ja negatiivse välismõjuga tegevusele;
- K. arvestades, et kriis on näidanud vajadust uute, laiapõhjaliste, õiglaste ja jätkusuutlike tulude kogumise järele ning maksudest kõrvalhoidmist käsitlevate õigusaktide jõustamise ja nende mõju suurendamise järele, et tagada, et eelarve konsolideerimine oleks tõhusalt seostatud majanduse pikaajalise elavdamisega ja riigi rahanduse jätkusuutlikkusega ning töökohtade loomise ja sotsiaalse kaasatusega, mis on ELi 2020. aasta strateegia prioriteedid;
- L. arvestades, et äsjaest kriisist tingitud suured eelarvepiirangud langevad ajale, kui EL on ülemaailmsel tasandil endale võtnud ülimalt tähtsaid kohustusi, mis seostuvad põhiliselt kliimamuutust arvestavate eesmärkidega, aastatuhande arengueesmärkidega ning arengumaadele eeskätt kliimamuutusega kohanemiseks ja kliimamuutuse mõju leevendamiseks antava arenguabiga;

Teisipäev, 8. märts 2011

- M. arvestades, et 17. juunil 2010 märkis Euroopa Ülemkogu, et EL peaks suunama tegevust ülemaailmse hoiaku kujundamiseks, millest lähtudes saaks finantsasutustele kehtestada tasude ja maksude süsteemid, ning nõudis ülemaailmse finantstehingumaksu sisseadmise teema uurimist ja selle kallal töö jätkamist,
- N. arvestades, et Euroopa Parlament on juba palunud komisjonil teostada mõjuhindang ning esitada analüüs finantstehingumaksu positiivsete omaduste kohta; ja on seega otsustanud enne edasiste meetmete võtmist selle analüüsi ära oodata,
1. võtab teadmiseks komisjoni senise töö reageerimaks Euroopa Parlamendi 10. märtsil 2010. aastal vastu võetud resolutsioonis esitatud üleskutsele koostada finantstehingumaksu teostatavusuuring ülemaailmsel ja ELi tasandil; rõhutab vajadust kõikehõlmava mõjuhindangu järele ja nõuab, et mõjuhindangu tulemused ja võimalikud konkreetsed ettepanekud avaldataks 2011. aasta suveks, nagu on märgitud komisjoni teatises finantssektori maksustamise kohta; rõhutab, et tasakaalustatud ja põhjalik ELi finantstehingumaksu teostatavusuuring peaks olema sellise maksu kasutuselevõtmise korra alus;
 2. rõhutab, et olemasolevate maksusüsteemide maksumäärade tõstmine ja kohaldamisala laiendamine ning riigi kulude edasine vähendamine ei saa olla piisav ega jätkusuutlik lahendus Euroopa ja maailma ees seisvatele suurtele probleemidele; rõhutab, et nende probleemide käsitlemisel ja uute rahastamissüsteemide arutamisel peaks üheks prioriteediks olema vahendite loomine, et tugevdada Euroopa konkurentsivõimet ja majanduskasvu;
 3. rõhutab, et hästi toimiv ühtne turg on ELi kõige väärtuslikum vahend tugeva konkurentsiga ülemaailmsel turul ning Euroopa arengu peamine tegur; rõhutab, et keskenduda tuleks siseturu tugevdamisele ja viiside leidmisele, kuidas mõistlikumalt kulutada riikide ja Euroopa vahendeid ning suhtuda eelarvereforimi terviklikult, vaadates nii eelarve kulude kui ka tulude poolt; märgib, et kulutada on vaja nii, et see annaks tulemusi, ning uued finantsinstrumendid eelarve täitmiseks peavad olema arukad, integreeritud ja paindlikud;
 4. rõhutab, et siseturul säilinud tökete eemaldamine on parim viis tõeliselt eduka kasvupoliitika edendamiseks; märgib, et uuringud näitavad, et igal aastal on võimalik säästa 200–300 miljardit eurot, kui kaotada kõik tõkked neljalt vabaduselt;
 5. rõhutab ühtse turu taaskäivitamise olulisust ning toonitab, et EL peab koostama ja tõhusalt rakendama ühiseid eeskirju, et siseturu kaudu oleks võimalik edendada struktuurset majanduskasvu; rõhutab, et jõupingutused tuleb suunata Euroopa majanduse tugevatele külgedele: Euroopas on 20 miljonit ettevõtet, sealhulgas väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted, mida hoiavad käigus ettevõtjad ning muud toodete ja teenuste loojad;
 6. rõhutab, et mastaapsus on Euroopa Liidu üks põhieelistest ja see eelis tuleb täielikult enda kasuks tööle panna, kasutades ära ühtse turu potentsiaali ja ELi eelarve vahendeid, et luua lisandväärtust avaliku sektori pingutustele stimuleerida majanduskasvu soodustavaid tegureid;
 7. rõhutab, et komisjon peaks vastu võtma ühise strateegilise raamistiku, milles kavandatakse põhjalik investeerimisstrateegia, milles Euroopa 2020. aasta strateegia sihid ja eesmärgid tõlgendatakse ümber investeerimisprioriteetideks, määratakse kindlaks peamiste eesmärkide ja juhtalgatustega seonduvad investeerimisvajadused ning reformid, mis on vajalikud ühtekuuluvuspoliitika raames toetatavate investeeringute mõju suurendamiseks;
 8. rõhutab, et uuenduslike rahastamisvahendite üks peamisi eeliseid on nendest saadav topeltkasu, kuna need vahendid aitavad üheaegselt saavutada tähtsaid poliitilisi eesmärgi, näiteks finantsturgude stabiilsust ja läbipaistvust, ja pakuvad märkimisväärset tulupotentsiaali; rõhutab, et selles kontekstis tuleks arvesse võtta ka nende vahendite mõju finantssektori tegevuse negatiivsele välismõjule;

Teisipäev, 8. märts 2011

Finantssektori maksustamine

9. tuletab meelde, et maksupettuste põhjustatud rahaline kahju Euroopas on igal aastal hinnanguliselt 200–250 miljardit eurot; on seetõttu seisukohal, et maksupettuste määra vähendamine aitab vähendada riigieelarve puudujääki, ilma et oleks vaja makse tõsta; märgib sellega seoses, et uuenduslik rahastamine peaks elustama liikmesriikide, ELi ja rahvusvahelise üldsuse jõupingutusi võidelda maksustamise vältimise ja maksupettuste ning muude kapitali ebaseadusliku väljavoolu vormide vastu, mis mõjutavad oluliselt eelarvet;

10. rõhutab, et kriisi järel peab EL veenma oma kodanikke, et ELil on tahet ja vahendeid, et minna edasi eelarve konsolideerimise strateegia ja stimuleerimispoliitika tasakaalustatud ühendamise, et kindlustada majanduse taastumine pikaks ajaks;

11. on seisukohal, et kuigi hiljuti on saavutatud suurt edu reguleerimises ja järelevalves, on maksupoliitika endiselt puuduv mõõde finantssektorit hõlmavas ELi käsitusviisis;

12. tunneb heameelt komisjoni seisukoha üle, et finantssektoril on liiga madal maksukoormus, eelkõige seetõttu, et enamikule finantsteenustele ei kehti käibemaks, ning nõuab uuenduslike finantsmeetmete rakendamist, et saada sellelt sektorilt rohkem makse ja aidata kaasa maksukoormuse töötavalt elanikkonnalt üleviimisele;

13. on seisukohal, et finantstehingumaksu kehtestamine võiks aidata võidelda finantsturgudel levivate äärmiselt kahjulike kauplemissuundade, näiteks lühiajaliste tehingute ja automatiseeritud välkauplemise vastu ning ohjeldada spekulatsioonide tekkimist; rõhutab, et seetõttu võiks finantstehingumaks suurendada turgude efektiivsust, suurendada läbipaistvust, vähendada hindade liigset volatiilsust ja anda finantssektorile stiimuleid pikaajaliste, reaalmajandusele lisandväärtust andvate investeeringute tegemiseks;

14. rõhutab madala finantstehingumaksu praegust tuluprognnoosi, mis laialdast maksubaasi arvestades tähendaks ELis 200 miljardi euro ja ülemaailmselt 650 miljardi USA dollari laekumist aastas; on seisukohal, et sellega võiks finantssektor olulisel määral aidata kanda kriisiga seotud kulusid ja suurendada riikide rahanduse jätkusuutlikkust;

15. võtab teadmiseks finantstehingumaksuga seotud arutelu kulgemise ja eriarvamused sellise maksu teostatavuse, tõhususe ja tulemuslikkuse kohta ning tekkiva arutelu seoses finantstegevuse maksuga, kuid märgib, et G20 ei ole seni suutnud selles küsimuses mõistlikku ühisalgatust käivitada; kutsub G20 riigijuhte üles kiirendama läbirääkimisi ülemaailmse finantstehingumaksu vähimate ühiste elementide küsimuses ja andma juhiseid nende eri tüüpi maksude soovitud tuleviku kohta;

16. toetab finantstehingumaksu kehtestamist, et parandada tänu spekulatsioonide vähendamisele turu toimimist ning aidata rahastada ülemaailmseid avalikke hüvesid ja vähendada eelarvepuudujääki; on seisukohal, et finantstehingumaks tuleks kehtestada võimalikult ulatuslikult ning EL peaks edendama finantstehingumaksu kehtestamist ülemaailmsel tasandil; kui see ei õnnestu, peaks EL esimese sammuna võtma finantstehingumaksu kasutusele Euroopa tasandil; palub komisjonil koostada kiiresti teostatavusuuring, milles arvestatakse vajadust ülemaailmselt võrdsete võimaluste järele, ja esitada konkreetsete õigusakti ettepanekud;

17. juhib tähelepanu sellele, et finantssektori ülemaailmse ja ELi tasandil maksustamise võimaluste uurimisel tuleks arvesse võtta liikmesriikides majandusharude tehingumaksude kehtestamisest saadud kogemusi;

18. rõhutab ka, et puhtalt spekulatiivsete tehingute kandumisel teiste jurisdiktsioonide alla on mõned kahjulikud mõjud, kuid see võiks ka aidata suurendada turgude efektiivsust; rõhutab samuti, et kõiki tegevusi, mida peetakse spekulatiivseks, ei tohiks hukka mõista, sest teatavat tüüpi riskide võtmine võib ELi finantsturgude stabiilsust suurendada;

Teisipäev, 8. märts 2011

19. märgib, et tsentraliseeritud Euroopa turul võivad kliiring- ja arveldusteenused finantstehingumaksu kehtestamisele kaasa aidata, muutes selle haldamise odavaks ja maksu hõlpsasti kohaldatavaks; tuletab siiski meelde, et finantstehingumaksu tehniliste aspektide kujundamisel tuleb võtta arvesse finantstööstuse ülemaailmset olemust ja sisemist seotust;

20. märgib, et komisjoni hiljutine teatis on esimene samm selle teemaga tõsiselt tegeleda; on seisukohal, et ELi tasandil finantstehingumaksu kehtestamise võimalike eeliste ja/või puuduste tõendamise kohustus lasub komisjonil ja tema mõjuhinnangul;

21. märgib, et hiljutises komisjoni teatises on teatavaks tehtud mõjuhinnang finantssektori maksustamise eri võimaluste kohta, ning palub komisjonil oma teostatavusuuringus käsitleda ka tehingute ja tulude geograafilist asümmeetriat ning astmelise või diferentseeritud maksumäära võimalust sõltuvalt vara liigist, maksude jaotumusest, tehinguosalise olemusest või teatavat liiki tehingute lühiajalisusest ja spekulatiivsest iseloomust; palub komisjonil toetuda kõigile olemasolevatele uuringutele;

22. kutsub komisjoni üles oma teostatavusuuringus analüüsima ELi finantstehingumaksu eri võimalusi ja nende mõju, sealhulgas praegu tõsiseid turumoonutusi põhjustavate spekulatiivsete finantstehingute vähendamise tulenevat kasu majandusele ja ühiskonnale;

23. rõhutab, et finantstehingumaksul peaks olema võimalikult lai baas, et tagada finantsturgudel võrdsed tingimused ja vältida tehingute kandumist vähem läbipaistvatesse vahenditesse; on seetõttu seisukohal, et komisjoni teostatavusuuringus tuleks hinnata kõiki tehinguid finantsvaradega, nagu turul tehtavad spottehingud ja tuletistehingud ning börsivälised tuletisinstrumentid; juhib tähelepanu sellele, et finantstehingumaksu eri määrade kehtestamine kauplemiskohtade alusel võib veelgi kaasa aidata turu stabiilsusele, sest see loob finantssektori ettevõtjatele stiimuli viia tehingud börsivälisest vahenditest üle läbipaistvamatesse ja hästi reguleeritud kauplemiskohtadesse;

24. tunnustab sellega seoses komisjoni hiljutisi ettepanekuid börsiväliste tuletisinstrumentide ja nn lühikeseks müügi kohta, milles nähakse ette selged keskse tasaarvelduse ja müügi registreerimise nõuded kõikide börsiväliste tuletisinstrumentidega toimuvate tehingute puhul – seega muutuks ELi laia baasiga finantstehingumaksu kehtestamine tehniliselt teostatavaks;

25. nõuab, et määrataks kindlaks, kes hakkab lõppkokkuvõttes seda maksu maksuma, kuna maksukoorem langeb tavaliselt tarbijale, kelleks antud juhul oleksid jaainvestorid ja üksikisikud; rõhutab siiski, et selle vältimiseks on vaja põhjalikke eeskirju erandite ja lävendite kohta;

26. tunnustab IMFi hiljuti esitatud ja komisjoni toetuse saanud ettepanekuid pankade varadelt maksu võtmise kohta, mille kohaselt iga riik võiks selle maksu suuruseks arvestada 2–4 % SKPst, et sellega rahastada tulevasi kriiside lahendamise mehhanisme; on seisukohal, et pangamaksud peaksid olema vastavuses konkreetse krediitdiasutuse süsteemse tähtsusega ning toimingute riskitasemega;

27. märgib, et pangamaksudel, finantstegevuse maksul ja finantstehingumaksul on igaühel oma majanduslik eesmärk ja nende tuluandmise potentsiaal on erinev; rõhutab, et kuna pangamaksud põhinevad bilansinäitajatel, ei saa nende abil ohjeldada finantsspekulatsiooni ega ohjata varipangandust; rõhutab sellest tulenevalt ka finantssüsteemi järelevalvemehhanismi ja läbipaistvuse olulisust finantssüsteemi vastupanuvõime ja stabiilsuse suurendamisel;

28. võtab teadmiseks IMFi ettepaneku finantstegevuse maksu kohta ning komisjoni hiljuti võetud kohustuse viia läbi selle maksu potentsiaali kohta põhjalik mõjuhinnang; rõhutab, et finantstegevuse maks on peamiselt tuludele orienteeritud maks, mille sihiks on finantssektor ja mis võimaldab maksustada liigse riski võtmisega seotud saamata tulu ja kasumit ning mis sellisena võiks lahendada finantssektori praeguse käibemaksu vabastuse küsimuse;

Teisipäev, 8. märts 2011

29. on teadlik finantssektori maksustamisest saadavate lisatulude haldamise mitmesugustest moodustest nii riikide kui ka ELi tasandil; rõhutab, et tuleb lahendada küsimus, mis otstarbel finantstehingute maksustamisest kogutud tulu kasutama hakatakse, ning et maksumaksjatele täiendava maksu kehtestamise põhjustest selge põhjenduse andmiseks tuleb erinevate valikuvõimaluste hindamine ja tähtsuse järjekorda asetamine viia uuendusliku maksustamise alastes aruteludes keskele kohale; rõhutab, et ülemaailmse finantstehingumaksu kogumisest saadavat tulu tuleks selle maksu ülemaailmse olemuse tõttu kasutada üleilmsete poliitiliste eesmärkide rahastamiseks, nt areng ja vaesuse vähendamine arengumaades ning kliimamuutuse vastane võitlus; võtab teadmiseks komisjoni eesmärgi suurendada ELi eelarve mahtu uuenduslike finantsinstrumentide kaudu; on veendunud, et selleks, et tagada ülalmainitud uuenduslike rahastamisvahenditega lisandväärtuse saamine Euroopale, võiks osa nendest tuludest suunata ELi projektide ja poliitiliste meetmete rahastamise; tuletab meelde, et komisjoni hiljutises teatises ELi eelarve läbivaatamise kohta peetakse finantssektori maksustamist ELis võimalikuks omavahendite allikaks; kutsub üles algatama laiaulatuslikku arutelu ELi institutsioonide, liikmesriikide parlamentide, ELi sidusrühmade ja kodanikuühiskonna esindajate vahel seoses sellega, millised on nende poliitikameetmetega seotud olemasolevad valikuvõimalused, milline osa tulust tuleks eraldada ELi ja milline liikmesriikide tasandile ning millised on erinevad viisid selle saavutamiseks; märgib seoses liikmesriikide tasandile eraldatava tuluosa haldamisega, et hinnata tuleks kõiki erinevaid võimalusi, sealhulgas tulu eraldamine avaliku sektori vahendite tugevdamiseks;

30. rõhutab, et nende uute maksustamisvahendite võimalikku kehtestamist finantssektoris tuleks analüüsida selle sektori olemasoleva maksukeskkonna kontekstis, võttes arvesse kaasmõju ning pöörates erilist tähelepanu vanade ja uute maksude vahelise koostoime kindlakstegemisele;

31. võtab teadmiseks komisjoni eesmärgi suurendada ELi eelarve mahtu uuenduslike finantsinstrumentide kasutamise kaudu ning tõdeb võimalikku kasu, mis tuleneb erasektori rahastamise tõhustamisest riikliku rahaga; on siiski teadlik, et eriotstarbeliste rahastamisvahendite kasutamine projektide rahastamisel võib kaasa tuua suurenenud tingimuslikke kohustisi; usub seetõttu, et neid meetmeid tuleks täiendada igati selge avalikustamise ja investeringuid käsitlevate asjakohaste suuniste, riskijuhtimise, piirmäärade, järelevalve- ja kontrollimenetlustega, mis võetakse kasutusele demokraatlikult vastutustundlikul viisil;

Eurovõlakirjad ja Euroopa projektivõlakirjad

32. märgib, et eurovõlakirjadele viidatakse järjest sagedamini kui ühistele võlahaldusvahenditele; võtab teadmiseks kõik viimasel ajal sel eesmärgil tehtud ettepanekud ja algatused; palub Euroopa Ülemkogul ja komisjonil viivitamatult reageerida üleskutsele, mille tegi parlament oma 16. detsembri 2010. aasta resolutsioonis alalise kriisimehhanismi loomise kohta ⁽¹⁾, et anda vajalik poliitiline signaal, et komisjon uuriks eurovõlakirjade süsteemi võimalikkust tulevikus, täpsustamaks tingimused, mille puhul selline süsteem oleks kasulik kõigile osalevatele liikmesriikidele ning euroalale tervikuna;

33. toetab Euroopa ühiste projektivõlakirjade emiteerimise ideed, et rahastada Euroopa suuri infrastruktuuriga seotud vajadusi ja ELi 2020. aasta strateegia tegevuskavas sisalduvaid struktuuriprojekte, eeldatavaid uusi ELi strateegiaid, nagu uus energiainfrastruktuuri arengustrateegia, ja muid ulatuslikke projekte; on veendunud, et ELi projektivõlakirjad tagaksid vajalikud investeeringud ja looksid piisava kindlustunde, et võimaldada suurtel investeerimisprojektidel saada vajalikku toetust, ning et nad muutuksid seeläbi oluliseks vahendiks avalikkuse toetuse võimalikult tõhusaks kasutamiseks; tuletab meelde, et kui Euroopa tahetakse rajada jätkusuutlikule alusele, peavad need projektid aitama kaasa meie majanduskeskkonna teisenemisele, sillutades teed süsinikdioksiidiheitevaba majanduse suunas;

34. rõhutab, et ELi eelarvet tuleks rohkem kasutada investeeringute tõhustamiseks; rõhutab, et pikaajalise ärilise potentsiaaliga projektide puhul peaks olema norm, et ELi fonde kasutatakse koostöös erapangandussektoriga, eelkõige Euroopa Investeerimispanka (EIP) ja Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga (EBRD) kaudu;

35. palub komisjonil ja Euroopa Keskpangal uurida, kas esmatähtsate infrastruktuuriprojektide rahastamisel ELi projektivõlakirjade või eurovõlakirjade kaudu võiks olla moraalne oht liikmesriikidele, eelkõige riikidevahelise ulatusega infrastruktuuriprojektide puhul;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0491.

Teisipäev, 8. märts 2011

Süsinikdioksiidimaks

36. rõhutab, et praeguses maksustamismudelil tuleks täiel määral rakendada põhimõtet „saastaja maksab“, kasutades sobivaid uuenduslikke rahastamisvahendeid selleks, et järkjärgult nihutada maksukoormust tegevustele, mis saastavad keskkonda, tekitavad märkimisväärsel hulgal kasvuhoonegaaside heiteid või kasutavad suurt hulka ressursse;

37. pooldab seetõttu heitkogustega kauplemise süsteemi tugevdamist ning energia maksustamise direktiivi põhjalikku läbivaatamist, et seada CO₂ heitkogused ja toote energiasisaldus energiatoodete maksustamise põhikriteeriumiteks;

38. rõhutab, et mõlemad ülalnimetatud vahendid on kahekordselt kasulikud – ühelt poolt stimuleerivad need tugevalt üleminekut süsinikuvabadele ning säästvatele ja taastuvatele energiaallikatele ning teiselt poolt annavad märkimisväärselt täiendavat tulu; tuleb siiski meelde, et süsinikdioksiidimaksu kehtestamise peamiseks ajendiks on soov muuta käitumis- ja tootmisviise, kuna tootmismeetodite üleminekul säästvatele ja taastuvatele energiaallikatele väheneb oodatav tulu;

39. usub, et süsinikdioksiidimaksu ja energia maksustamise direktiivi läbivaatamisega tuleks kehtestada minimaalsed kohustuslikud nõuded kõikidele liikmesriikidele, jättes iga liikmesriigi otsustada rangemate nõuete kehtestamise, kui liikmesriik seda vajalikuks peab;

40. rõhutab, et ette tuleks näha piisav üleminekuperiood, et vältida süsinikdioksiidi lekkeid ja ennetada tohutu koormuse üleminekut madala sissetulekuga tarbijatele; on ka seisukohal, et kasulik on ette näha sihtotstarbelised erimeetmed madala sissetulekuga majapidamiste kasuks ning suurendada investeeringuid avaliku sektori infrastruktuuri ja majapidamiste energiasäästlikkuse parandamiseks;

41. on siiski seisukohal, et enne sellise maksu kehtestamist välismaisele impordile ELi tuleks põhjalikult uurida, milline peaks olema G20 tasandil või WTO-siseselt sõlmitava ülemaailmse kokkuleppe kohaldamisala, et tagada, et selline piirimaksukord ei tekitaks ühelt poolt toormaterjalide puudust ja teiselt poolt seda, et kolmandad riigid vastavad ELi ekspordile samasuguste meetmetega;

42. juhib kiiresti areneva majandusega riikide suurenevat energiavajadust silmas pidades tähelepanu sellele, et ELil tuleb igal juhul teha piisavalt suuri investeeringuid nii energiavarustusse kui ka -tõhususse, et tugevdada ELi energiainfrastruktuuri ja vähendada võimalikult suures ulatuses sõltumist turuhinna kõikumistest, millel võivad olla negatiivsed tagajärjed ELi majandusele ja 2020. aasta strateegia eesmärkidele;

43. kutsub liikmesriike üles kaaluma kliimamuutuse maksustamisest laekuvast tulust summade eraldamist niisuguse teadus- ja arendustegevuse ning selliste meetmete rahastamiseks, mille eesmärk on vähendada süsinikdioksiidi heitkoguseid, võidelda globaalse soojenemisega, suurendada energiatõhusust, võidelda küttestuvõimetusega ja parandada ELi ja arengumaade energiainfrastruktuuri; tuleb sellega seoses meelde, et heitkogustega kauplemise süsteemi direktiivi kohaselt tuleks vähemalt 50 % ELi heitkogustega kauplemise süsteemist saadud tulust eraldada kliimamuutusega võitlemise meetmeteks, muu hulgas arengumaades;

44. märgib, et kaalumisel olevate energiatõhususe meetmete rahastamisvahendid kujutavad endast kesk-konnahoidlike projektide uuenduslikke rahastamisvõimalusi; tunneb heameelt sihtrahastu loomise üle, mis võib meelitada ligi ka erainvestoreid (avaliku sektori ja erasektori partnerluse raames), et kasutada Euroopa majanduse elavdamise energeetikakava määruse kohaseid kohustustega sidumata vahendeid energiatõhususe ja taastuvenergia algatuste toetamiseks; palub komisjonil hoolikalt hinnata kõnealuse vahendi tõhusust ja analüüsida, kas sarnasel viisil oleks võimalik kasutada tulevikus ELi eelarves kasutamata jäänud rahalisi vahendeid muu hulgas energeetika, energiatõhususe ja toorainetega seotud algatuste puhul;

45. võtab teadmiseks energiatõhususe olulisuse ja nõuab seetõttu tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid kasutaksid tõhusalt struktuurifonde hoonete, eriti elamute energiatõhususe suurendamiseks; nõuab, et Euroopa Investeerimispanka ja muude avaliku sektori finantseerimisasutuste rahalisi vahendeid kasutataks tõhusalt ning et oleks kooskõla ELi ja riiklike fondide ning muude abivahendite vahel, mille abil oleks võimalik suurendada investeeringuid energiatõhususse, et saavutada ELi eesmärgid;

Teisipäev, 8. märts 2011

46. tuleb meelde, et liikmesriigid võivad kohaldada vähendatud käibemaksumäära nendele teenustele, mis hõlmavad elamute renoveerimist ja energiatõhususe suurendamist;
47. on samuti seisukohal, et ressursside kokkuhoidlik kasutamine ja keskkonnasõbralike tehnoloogiate innovatsioon on konkurentsivõime seisukohast väga olulised.
48. rõhutab seoses uue uuendusliku maksustamise väljatöötamise ja edaspidise rakendamisega, et on vaja anda üldine, piiriülene ja sektoriülene hinnang keskkonna- ja kliimameetmete jaoks mõeldud eri tüüpi olemasolevale ja kavandatavale rahastamisele, maksustamisele ja toetamisele, mida võiks nimetada Larosière'i keskkonnarahastamise protsessiks, et kasutada neid uusi vahendeid tõhusamalt ja kaotada võimalikud kattuvad ja/või vastuolulised meetmed;
49. tõdeb, et süsinikdioksiidimaks on pigem vahend heitkoguste vähendamiseks kui pikaajalise sissetuleku allikas, kuna see allikas kuivab selle vahendi tõhusaks osutumisel kokku;

Arengu rahastamine

50. nõuab, et liikmesriigid kinnitaksid oma lubadust eraldada kogurahvatulust 0,7 % ametlikule arenguaibile; peab taunimisväärseks asjaolu, et samal ajal kui kõik ELi liikmesriigid on eesmärgi eraldada 0,7 % kogurahvatulust heaks kiitnud, on ainult Rootsi, Luksemburg, Taani ja Holland 2008. aastal selle eesmärgi täitnud või seda ületanud;
51. tuleb meelde, et hoolimata ülemaailmsest kriisist on Euroopa Liit tervikuna, sealhulgas ELi liikmesriigid, endiselt peamine arenguabi rahastaja, andes 2009. aastal 56 % kogu maailma abist summas 49 miljardit eurot, ning et ELi valitsuste kinnitatud lubadus on suunata arenguabiks 2010. aastaks 0,56 % ja 2015. aastaks 0,7 % kogurahvatulust;
52. rõhutab usaldusväärse finantsjuhtimise esmatähtsust seoses kogu ELi arengu- ja humanitaarabiga, eriti kuna sellise abi andmise otsustamise ja rakendamisega seotud Euroopa institutsioonid peavad olema täielikult vastutavad Euroopa kodanike ja maksumaksjate ees;
53. rõhutab, et arengu uuenduslik rahastamine võib täiendada traditsioonilisi arenguabimehhanisme ja seega kaasa aidata nende eesmärkide õigeaegsele saavutamisele; tuleb meelde, et uuenduslikud rahastamisvahendid peaksid täiendama ÜRO eesmärki eraldada 0,7 % SKPst arengukoostööle; rõhutab, et arengu uuendusliku rahastamise vormid peaksid olema mitmekesised, et maksimaalselt ära kasutada tulupotentsiaali, kuid nad peaksid ka olema kohandatud konkreetse riigi prioriteetidele ja jätma sellele riigile suure omavastutuse; rõhutab samas, et arenguriigid peaksid ise tegema jõupingutusi maksustamise valdkonnas, peamiselt seoses maksude kogumise ja maksudest kõrvalehoidumise vastu võitlemisega, mis on väga olulised, et saavutada tugev fiskaalpoliitika;
54. rõhutab, et tõhusa ja kvaliteetse arenguabi andmiseks on vaja teha märkimisväärsed jõupingutusi seoses abiandjate tegevuse kooskõlastamise ja juhtimisega; usub, et kui lahendatakse Euroopa arenguabi killustatuse probleem, mis põhjustab ebatõhusust, millel on nii rahalised kui ka poliitilised tagajärjed, suureneks tõhusus liikmesriikide jaoks oluliselt (hinnangute kohaselt kuni 6 miljardi euro võrra aastas) ning partnerriikide haldusametuste töö muutuks lihtsamaks;
55. tuleb meelde, et aastatuhande arengueesmärkide saavutamiseks 2015. aastaks on vaja 300 miljardit USA dollarit; taunib asjaolu, et hoolimata 2010. aasta septembris ÜRO aastatuhande arengueesmärkide tippkohtumisel tehtud hiljutisest avaldusest ei ole enamik arenenud riikidest veel täitnud oma 2005. aastal antud lubadust arenguabi suurendada, ning märgib, et vaja on teha palju suuremaid ühispingutusi; rõhutab, et ei ole vastuvõetav, et mõned riigid näevad uuenduslikke rahastamisvahendeid kui võimalust loobuda ametlikust arenguabist; rõhutab, et ametliku arenguabi kohustusi ja uuenduslikke rahastamisvahendeid tuleb näha võitluses vaesuse vastu hädavajalike ja teineteist täiendavatena;

Teisipäev, 8. märts 2011

56. rõhutab, et uuenduslike rahastamissüsteemide avalik järelevalve ja läbipaistvus on nende kasutuselevõtmise vältimatu tingimus, võttes arvesse äsjaste finants- ja toidukriisi õppetunde;

57. rõhutab tungivat vajadust parandada kohalikel turgudel rikkuse loomise meetmete ELi tasandi koordineerimist ning asjaolu, et uuendusliku rahastamise edendamine arengu jaoks ei peaks keskenduma üksnes maksude tõstmisele, vaid tuleks otsida ka teisi võimalusi, nt siseriikliku tulu suurendamine, mida on kõige parem saavutada omandiõiguste tunnustamise ja kaitse, maa kaardistamise ning arengumaade ettevõtlus- ja investeerimiskeskonna parandamise abil;

58. tuletab meelde, et pandeemilised haigused – AIDS, tuberkuloos ja malaaria – mis tabavad arenguriike ja eelkõige Sahara-tagust Aafrikat, on tõsiseks takistuseks aastatuhande arengueesmärkide saavutamisel; tuletab sellega seoses meelde, et lennupiletite solidaarsusmaks on tervishoiuprobleemide puhul tähtis rahastamisvahend ja seda tuleb edasi arendada; palub komisjonil eeskätt uurida, kas oleks võimalik võtta kasutusele uusi rahastamisvahendeid, mis aitaksid lahendada ülemaailmseid tervishoiuprobleeme ja parandada ravimite kättesaadavust vaestes riikides;

59. juhib tähelepanu sellele, et kliimamuutus mõjutab eelkõige arengumaid, ning on seisukohal, et rahastamisvahendid, mille eesmärk on leevendada kliimamuutuse mõju ja vähendada kütteostuvõimetust, aitavad saavutada aastatuhande arengueesmärke;

60. väljendab heameelt asjaolu üle, et aastatuhande arengueesmärke käsitleva ÜRO tippkohtumise lõppdeklaratsioonis, mis võeti vastu 22. septembril 2010, osutatakse esimest korda konkreetselt uuendusliku rahastamise rollile aastatuhande arengueesmärkide saavutamisel;

61. rõhutab seniste uuenduslike rahastamisvahendite edu – eelkõige väärivad nimetamist rahvusvaheline ravimite ostmise mehhanism (UNITAID), immuniseerimisega seotud rahvusvaheline rahastamisvahend (IFFIm) ning turuga seotud eelkohustus (AMC) pneumokokkhaiguste vaktsiini jaoks, millega on tänaseks kogutud enam kui 2 miljardit dollarit; märgib, et ka teised uuenduslikud rahastamisvahendid on osutunud tulemuslikuks, nt vahetustehingud „loodus võla katteks” ja „tervis võla katteks” ning laevamasuudimaks;

62. tuletab meelde mitme Euroopa riigi- ja valitsusjuhi kindlat toetust finantstehingumaksu rakendamisele 2010. aasta septembris toimunud aastatuhande arengueesmärke käsitleval ÜRO tippkohtumisel ning ootab neilt selles suunas otsustavat tegutsemist;

63. palub, et liikmesriigid, kes pole veel ühinenud 2006. aastal loodud uuenduslike rahastamisvahendite pilootrühmaga, teeksid seda ning osaleksid kõikides olemasolevates vahendites, sh lennupiletite solidaarsusmaksus;

64. nõuab tungivalt, et komisjon teeks ettepaneku arengu uuenduslike rahastamisvahendite rakendamise kohta ELi tasandil;

65. palub, et ELi institutsioonid ja valitsused uuriks põhjalikult võimalust luua ülemaailmne loterii, et rahastada nälja vastu võitlemise meetmeid, nagu maailma toiduabi programm toiduprojekti eeskujul välja pakkus;

66. on seisukohal, et ametlik arenguabi ei suuda vaesust kaotada, kui G20, EL ja finantsasutused ei astu otsustavaid samme abi saavate riikide valitsuste korruptsiooni vastu; rõhutab seepärast vajadust suurendada ELi abi seoses maksu- ja kohtuasutuste ning korruptsioonivastaste ametite tugevdamisega arengumaades; nõuab tungivalt, et ELi liikmesriigid võitleksid altkäemaksu andmise vastu selliste ettevõtete poolt, kelle asukoht on nende riigis, kuid kes tegutsevad arengumaades;

Teisipäev, 8. märts 2011

67. tuletab meelde, et arengumaades kaob igal aastal hinnanguliselt 800 miljardit eurot – kümme korda suurem summa kui ametlik arenguabi – selliseid seadusevastaseid teid pidi nagu ebaseaduslikud kapitalivood ja maksudest kõrvalehoidumine – ning et selle ärahoidmine ja vähendamine võib osutuda aastatuhande arengueesmärkide saavutamisel otsustavaks; nõuab tungivalt, et EL ja liikmesriigid seaksid võitluse maksu-paradiiside, korruptsiooni ja kahjulike maksustruktuuride vastu esmatahtsale kohale kõigil rahvusvahelistel foorumitel, et võimaldada arengumaadel siseriiklikku tulu suurendada;

68. tuletab meelde, et G20 ühine vastutus on leevendada kriisi mõju arengumaadele, kes on kriisi kaudse mõju tõttu tõsiselt kannatanud;

69. nõuab tungivalt, et ametliku arenguabi läbipaistvuse huvides tuleks edendada aruandluskohustust abi suhtes riiklike kontrollimehhanismide ja parlamentaarse kontrolli tugevdamise teel; palub ELil ja G20-l jätkata oma tegevuskava maksuparadiiside ja maksusaladuse väljajuurimiseks, edendades selleks riikide kohta esitatavat aruandlust;

70. palub nõukogul ja komisjonil edendada arengu toetamiseks selliste uuenduslike arengu rahastamisvahendite rakendamist nagu rahvusvaheline finantstehingumaks, transpordimaksud, meetmed võitluseks ebaseaduslike kapitalivooegade vastu ja rahaülekannete kulude vähendamine;

71. märgib, et majandus- ja finantskriis saadab paljud arengumaad uude võlakriisi, ning palub komisjonil ja liikmesriikidel uuendada jõupingutusi arengumaade võlakoorma kergendamiseks;

72. tuletab meelde, et arengumaadel on kõige vähem võimalusi kliimamuutuse probleemide lahendamiseks ning nad on üldiselt suure tõenäosusega selle nähtuse peamised ohvrid; nõuab, et EL täidaks Kopenhaageni kokkuleppe ja ülemaailmse kliimamuutuste liidu raames antud rahalised lubadused; nõuab tungivalt, et EL võtaks tööstusriikide ühisalgatustes juhtrolli, et anda suurem ja konkreetsem panus kolmanda maailma arengu toetamisse, milleks tööstusriikidel on ajaloost tulenev kohustus;

*

* *

73. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon Euroopa Parlamendi poliitiliste väljakutsete komisjonile, Euroopa Komisjonile, Euroopa Ülemkogule, Euroopa Investeeringuspangale, Euroopa Kesk-pangale, Rahvusvahelisele Valuutafondile ja AKV–ELi parlamentaarsele ühisassambleele.

Tervisealase ebavõrdsuse vähendamine

P7_TA(2011)0081

Euroopa Parlamendi 8. märtsi 2011. aasta resolutsioon tervisealase ebavõrdsuse vähendamise kohta ELis (2010/2089(INI))

(2012/C 199 E/04)

Euroopa Parlament,

— võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 168 ja 184;

— võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artiklit 2;

— võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklit 35;